

Alte Drucke

**CARMINA GRATVLATORIA || In honorem || PIETATE, ||
VIRTUTE, ERVDITIONE, ET || morum integritate ornatissimi
iuue-||nis HIERONYMI GALLI ABERTHAMII: || ...**

Corvinus, Wolfgang

Lipsiae, [1593]

VD16 ZV 30738

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149619

44 12
CARMINA GRATVLATORIA

In honorem

PIETATE,

VIRTVTE, ERVDITIONE, ET

morum integritate ornatissimi iuue-

nis HIERONYMI GALLI ABERTHAMII:

ex confinio vallis S. Ioachimi, Scholæ

Halenfis Collegæ,

CVM IPSI VNA CVM ALIIS XX. DO-

ctis. Adolescentibus summus in Philosophiâ

gradus, solenni renuntiatione, in celeberrima

Lipsiensium Academiâ decerneretur, Die

conuersionis Pauli, Anno

1593.

Rectore magnifico, summo, & clarissimo viro,

Dn. MICHAELE VVIRIH, I. V. Doctore, Professo-
re, & Eccles. Martisburgensis Canonico.

Procancellario eximio viro, M. AMBRO-

SIO SONNENVALDO.

Decano spectabili viro, M. VVOLFGANGO

CORVINO.

Scripta

Ab Amicis, Collegis & Discipulis.

Lipsiæ, Excudebat Abraham Lamberg.

PARODIA GRATVLATORIA

AD

Od. xxvi. lib. 3. Horat.

Ixti Camænis nuper idoneus,
Et militasti non sine gloria,
O GALLE, nunc doctam Tiara,
Præsîde APOLLINE, frontem habebit:
Ne latum ad vnguem quod PHILYRES latus
Pulchræ liquisti, Insignia nunc cape
Parata doctis; En parata
Et capiti digitisq; GALLI.
O, quæ beati Diua tenes iuga,
Nunquam carentis floribus & metris,
THALIA, Parnassi, poli fac
Lucida vertice vt astra tangat.

Ioachimus Tanckius Med. D.

CARMEN GRATVLATORIVM.

CONueniens rebus nomen tibi sacra dedit LEX:
LEX tibi nam semper maxima cura DEI.
Regula LEX est SACRA tuæ certissima vita;
Est HÆC delicia, solaq; & vna, tuæ.
Vnde DEO (verè vsq; beatus) es vna voluptas;
Hinc VNI es sola delicia vsq; DEO.
Congruit at rebus pulchrè cognomen iisdem,
GALLE, tuæ quod dat, stirps tibi honesta, domus.
1. Ex auib; cristata polum aspicit vna frequenter:
Falcata in celsum caudaq; ei erigitur.

A 2

Sum-

- Summa petit loca; tectorum alta cacumina vincit;
 Sublimis turres condecoratq; sacras:
 LEGE imbuta DEI sic mens se tollit in altum,
 Despicens vanas, quas colit orbis, opes.*
2. *Ales hic excubitor redituri signa diei
 Dat; vocat & suetas ad noua pensa manus:
 LEGE imbuta DEI sic mens, reuocata subinde
 A vitijs, soli scit vigilare Deo.*
3. *Cum Sole occiduo fessus capit ille quietem;
 Mature & remouens somnia vana, redit:
 LEGE imbuta DEI sic mens seruire parata est;
 Ne violet corpus (tam sacra templa) Deo.*
4. *Ales hic indomito terrorq; metusq; leoni est,
 Aera cum cantu concitat ille suo:
 LEGE imbuta DEI sic mens, munimine septa,
 Non horret Satana fulmina bruta truci.*
5. *Ales hic ancipiti euadens certamine victor,
 Voce canit leta; victus ab hoste, silet:
 LEGE imbuta DEI sic mens, duce gaudet eodem
 Victrix; offenso, sed dolet ipsa, DEO,*
6. *Ales hic est idem, vigeant seu tempora pacis,
 Martia seu rabido bella furore fremant:
 LEGE imbuta DEI sic mens, persistit eodem
 Constans (seu bona fors, aspera sine) loco.
 GALLE nouum, sed & hunc propriam, cape letus honorem,
 Doctrina & virtus quem peperere tibi.
 Tempora dum Gallus cantu distinguet, & horas;
 Fama tua ad cunctos, GALLE superstes erit.*

M. CHRISTOPHORVS CAESAR
 Scholæ Halensis Rector.

Εἰκοσι ἡνέοις, ἐδιλοὶ καὶ ἐχέφρονες ἄνθρωποι,
 ἄνθρωποι οἱ ἐμπειροὶ, ὑποθημοσυνήσιον Αθιωνέως,
 καὶ γλώτῃαις τέχναις τε κεκασμένοι ἀγλαὸν ἥτορ,
 ἰδο' ἄλλαις διδο' ἁχαῖς κομῶντες ἀριπρεπέεσι,
 Νῦν Φιλίης σοφίης κλυτὰ Τίτλα νέμωσιμ ὅν' ἄσα
 Λαφία, ἢ Φιλυρὴ ὀνομάζετο εὖ τε καλῶς τε.

Χρύνεσθ' ὃν ὁδοῦσιν δέ ᾧ ἱερῶν ὡς ἀλλεκτήων,
 ἥ δ' εἴ κηδ' ἄσας μοι εὖ συνελθόντων γυναικῶν,
 ἥ μετέρω μάλα χρεῖς καὶ ἐδιδίκευεν Σχολάσθ
 Ἀλῆς Σαφονίης, ἥς, τὸ κλέσθ' ἀφ' ἑαυτῶν ὅτιν,
 ὡς περ ὁ ἑαυτῶν (ὅς μ' ἄρ' ἄσιν ἐφοχρῶ σίλβῃ)
 Μαρεμάρης, πρωτὰ λαβὼν τ' κύνεσθ' ἐδιδό,
 Σῶ τε ὡς κορυφαῖος ὃν ἀνελθὼν γυναικῶν
 Εὐσὶ δέ τοι εὖ πορὶ πάντων ἄξι' εὖ χρεῖς
 καὶ γὰρ τὴν ὁρμήν σεο καὶ παρ' ἑαυτῶν φιλόμοχθον
 Αὐτὸς ἔγνω τεθάρμακ' ἐπ' αὖ σὺν ἱερῶν ἀνδρῶν
 ἥ ὅταν ἡελίος ὕψι' ἀνέξεται, ἥ φάσθ' ἥλθε,
 γλῶττας καὶ τέχνησι ἐπὶ πλεόνεσσι καθίζω
 πολλὰ μάλας, καὶ πολλὰ πάλιν, καὶ πλεονέσας μάλ' ἔτλης,
 ἄξι' ὡς ἀνελθὼν ὃν ὁδοῦσιν ἑαυτοῖσι μεμύχθαι.

Νῦν δὲ αἱ Χάριτες μέγ' ἐδωρήσαντο τὸ κῦδ' ἑ
 σοί, τὸν ἑαῖς πολύνικησ' ἀνέπλασε χερσὶν Ἀθῆνη,
 τίτλον σοὶ Σοφίης ἐπιμάρτυρα ὄντα διδῶσι.
 τὸ δ' αὖτ' ὅκ' αὐτός τ' ἀργυροῖο λάβοιο
 ἑδλῶ, καὶ χρυσοῖο θεόσδοτα πολλὰ τέλειντα,
 τῷτο κλέ' ἔχουσ' ὑποφείρατον ἀργυροῖο.
 ὥς σοι ἁμύνεσθ' φήμῃ σέτ' ἡμᾶτα πάντα,
 καὶ παρὰ ἀνδράσι βυδοικμήσῃς γῆθα καὶ γῆθα.
 καὶ γὰρ ὡν γλωττῶν πολυδιδράμοι μεγίστω
 ὃ μόνον τὴν δόξαν ἔχῃς, καὶ πάντῃ ἄριστον
 εὐχ' ἔτ' αὐτὰρ σῆο μαθῶν πραπίδεσσι μέμλεν,
 ἱρὰ θεοῖσι πῶν τὰ μελίσσυντα θεόφατα μύθων

τῶν χάριν γὰρ μερόπων θνητῶν σομάτεσιν ἐπ' ἅντων
κέμεν· οὐνοισι κατέχθ' ἀγαθῶν τε καὶ ἐδδῶν,
οἳ σεο θυκελάδοις ὑψέσι τὸ ἔνομ' ἐπαίνοισι.

Σοὶ δ' ἱερῶν Νυμῶς ἔστι (τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ)
τένομα, ὃ μὲν ἄνδρ' ἄνδ'σιν παρρωμλίου αἰσῆς
τοῖς ἔργοισι γὰρ ἦδ' ἀρετῇσι σὺ ἐοσί μάλ' ἐρὸς
καὶ σεμνός τε βότρω καὶ ἡδῶν ἄδ' εὖ· ἄρισθ'·
ἐκ γὰρ ταῖς μέσαις ἀγαθοὶ ἐρατῇσι φύονται,
ἦδ' ἐργάζονται τὰ σοφῇ κεχαραγμένα βίβλωι
θεσφατα θάα αἰετὸς καὶ ἀνέρας ἀγνός.

Τένεκα, ὦ πλῆσιν μοὶ φίλτατε, μοῖραν ἐπ' ἔκῃ
ἰδμοσύνης σοὶ ἐγὼ ἀληχέτι σώφρονι θυμῷ,
τίτλον ἰδ' ἔνόματ'· μάλα κλατὸν νινὶ λαβόντι
ἦρα φέρων, θεῷ δ' ὕχρ' ἐλύμπια δώματ' ἐχόντι,
πρὸς πολλῶν μὲν ὄντας σοὶ θυμῷ εἰς ἐλδ' ὡς
ὡς τέλει, κ' ὅπ' ἄσφ' ἐχόντω τελεσφόρον ἀγλαίῳ τε,
ὀλβια τῆς βιοτῆς τῆσδ', ὀλβί' ἰδ' αἰετὸς εἰσῆς
δοίην πάντ', ὅλα παρ' θεῷ ἔστι φίλοισιν ἀρ' ἄδ'.

χαῖρε γὰρ ὦ ἱερῶν Νυμ' ἐχὼν περιώνυμον εὖχος,
ἔλε, καὶ ἄς ἐτ' ἔς' ἐπεὶ σὺ μακρότατ' ἰδί.

M. Iohan. Latomus Collega Gymnasij
Halenstertius, in laudem & honorem affi-
nis sui dilectissimi ἀντοχεδ' ἵασε.

A L I V D.

ET GALLVS it nouo Magister
Itq̃ primus in choro,
Quem Líplico offentas Lyceo
Phœbe ductor agminis
Gratamur, ô, gratamur alas
GALLO, & hocce virium,
Quo summa rupis euolauit
Sacrae ad vsq̃ culmina,

Maiores

Maiores eminebat volucres
Antequam nominis,
Violaceam cristas tiam
Sat decorus erigens.
At CHRISTE nostri Phoebe cœtus,
GALLVS hic facer tibi.
Tu serua & orna auem canoram,
Intidemque robora,
Ecclesie in corte ac scholarum
Vt bonum & diu canat.

M. Vincentius Schmuckius Smalcaldensis f.

A L I V D.

Læta dies rutilo nunc lumina spargit olympo,
Vmbra soporifera languida noctis abit.
Vos huc Pierides, pede non remorante venite,
Vestro ego cultori dum pia vota fero.
Grata mei merito qui pars est altera cordis,
Quo mihi non unquam iunctior alter erat.
Cui studio est pietas, & nil nisi ridet honestas;
Dum fugienda fugit, dum facienda facit.
Cuius & egregijs mens nunc exulta refulget
Artibus, ingenij & dotibus aucta nitet.
AVRI magna alijs dum cura est, maxima LAVRI
Querenda est illi: hinc gloria parta venit.
Irritus haud labor est, vertisse volumina sacra
Latoidæ, Clarijs labra rigasse & aquis.
Irritus haud labor, ingenuas sudasse per artes,
Duri ut vix Martis durior esse queat.
Tadia cum tuleris, Hieronyme, multa laborum,
Tandem (crede mihi) gaudia multa feres.
Nam tibi pro studio dabitur cum fœnore fructus,
Atque tuum cinget nexa corona caput.

Nam

Nam qui pigritiam, luxumq; sequuntur inertem,
 Non honor: opprobrij hos sed comitatur onus.
 Iccirco eximium nomen, decus atq; perenne,
 Concedit Clarius Phœbus, amice, tibi.
 Propterea tibi conueniens Baptismate nomen,
 Ex iēpō, sacro, fata dedere, vōus.
 Propterea Galli nomen tibi competit acris
 Pulcrum, qui rostro tempora iusta notat.
 Cur verò hic pennis secas aëra, tecta domorum
 Vincens: cur cristas erigit ille suas?
 Exprimitur docta solers vigilantia mentis,
 Quæ belli & pacis tempore pondus habet.
 Forma quid at Galli? quid Galli lingua sonora
 Signat? & hanc rubeus cur color ambit auem?
 Ingenij vires, virtutum & flamma notatur,
 Quam peperit Christi sanguine tineta fides.
 Galle tuis igitur reuerà es Gallus amicis,
 Moribus, ingenio, religione, fide.
 Doctam conscendis cathedram, librumq; patentem
 Accipis, ut doceas more decente rudes.
 Fulgida condecorat frontem simul atq; tiara,
 Ut studijs mores conuenienter eant.
 Gemma datur digito, fuluo preciosior auro,
 Sincera fidei quæ solet esse loco.
 Ergò doctrine meritos Hieronymus honores
 Grator, quos tribuit doctus Apollo, tibi.
 Hos tibi gratantur meritò iuuenesq; senesq;
 Et votis optant prospera fata, Vale.

Conradus Pellio Scholæ Halen-
 sis Collega.

ALI.

Milles vt Aufonius currit per tela , per hostes,
 Nil metuens cladem, nil vulnera, nilq; labores,
 Mente sed horrendos generosa sustinet ictus
 Hostis, multiplices & ridet sanguine mistos
 Conflictus, sese proponens mille periclis:
 Scilicet is labor est, vt fuso viribus hoste,
 Asportans palmam circundet tempora lauro;
 Vt qui pro patriâ steterit Mauortibus ausis.

Sic Hippocrenes qui potat flumina fontis,
 Phœbigenasq; colit non segni mente Camænas,
 Passibus intrepidis Heliconis culmina scandit.

Inuida sed multis aditum præcludit egestas,
 Et delictorum mater spurcissima mater
 Ebrietas, luxusq; atq; ocia fæda sororum
 Thespiadum faciunt, vt multi castra relinquant:
 SEDVLVS at cœptis virtutis amore labores
 Exantlat, dum fert quæ sunt hinc inde ferenda,
 Hunc nil terret hyems, rapido nil Syrius æstu
 Obstet, præpositam pergit contingere metam,
 Hinc non immerito laudemq; decusq; reportat,
 Claraq; post mortem fert nomen ad astra perenne.
 Hunc fauor Aonidum sequitur sine fine Dearum,
 Et caput hinc atq; hinc vernanti flore coronant.

Hoc tû ritè probas Phœbi, mi GALLE, minister,
 Qui per tot casus, per tot discrimina rerum,
 Musarum es nullo sufflamine castra secutus.
 Ergo tibi capias tantos virtutis honores,
 Atq; tuam decores patriam, exhilarasq; parentes.
 Sic tibi Nestoreæ contingant secula senectæ,
 Secula, quæ famæ tollant super æthera pennâ
 Nomina, tu tantum capite his precor annue GALLE.

*Christophorus Pirerus Naumburgensis liberalium
 artium & Philosophie studiosus.*

ALIVD.

Iam redijt mensis, tacitè labentis origo
 Anni, de IANONobile nomen habens :
 Quo totus redeunte simul quoq; praterit annus,
 Carmine quando pio fausta precatus eras,
 Fausta mihi, & quinus studiorum fœdere iunctis,
 Quos iuvat hic Musis inuigilare sacris :
 Sic mihi, sic illis magnum testatus amorem,
 Quem sat, docta licet lingua, referre nequit.
 SEmper ab hoc ego iam conor tibi tempore rursum
 Sollicità meritam mente probare fidem:
 Nempe fidem, tibi quam scio me debere docenti,
 Quamq; tuo rectè poscere iure potes,
 Hactenus at (graue id est) occasio defuit omnis,
 Ingenij vires deq; fuere rudis.
 ECce sed ecce opportunum nunc, reddere, tempus,
 Carmina carminibus qualiacunq; tuis :
 Scilicet inculta hæc, cultis ; indocta q;, doctis ;
 Illepidæ hæc lepidis ; haud grauiæ hæc, grauib; .
 Versiculos tibi sed, quos debeo, reddere tempus ,
 Doctrinâ partus dum tibi surgit honos.
 CVlta geris viridi redimitus tempora lauro,
 Applicat artifice quam tibi Apollo manu.
 Ambrosiam tibi Castalides & sorte ministrant,
 Vinat perpetuos ut tua fama dies.
 Nectare plena ferunt Charites tibi pocula dulci,
 Et grato pectus molle fauore replent.
 Vire valeq; diu, meritoq; fruaris honore,
 Utq; fruire diu, vire valeq; diu.

Christophorus C. F. Cæsar
 Halensis.

ALIVD.

ALIVD.

Confuetudo Vetus longis seruat^r ab annis,
 Qua tribuit doctis premia digna viris.
 Ergò qui Aonias caput exeruere per artes,
 Et poliunt Musis dedita corda sacris:
 Laurigeris Phœbi ramis ornantur: ut olim
 Premia multiplici digna labore ferant.
GALLE potens modò doctrine studijsq^{ue}, fideq^{ue}
 Mercedem assidue sedulitatis habes.
 Fers etenim nomen, meruit quod fama Magistri;
 Et pietas, operâ conueniente nitens.
 Hinc meriti tibi virtutum tribuuntur honores:
 His etenim partis inuia nulla via est.
 Ergò volens capias, quæ præsens temporis hora
 Premia, sed magno digna labore, dedit.
 Tendit ut ad tecti excubitor sublimia **GALLVS**;
 Summus & in reliquis est tibi, **GALLE**, locus.
 Immeritò tibi nec cesserit locus ille Magistro: es
 Qui grauitate pius; qui pietate grauis.
 Sed rubicunda huius quid crista velit sibi, quæris?
 Hoc: nos mundari sanguine, Christe tuo.
 Plura locuturo non res, vel verba, Camæne
 Suppeditant: Cuncto tempore, **GALLE**, Vale.

Balthazar S. F. Gediccus
 Lipsiensis,

ALIVD.

ALIVD.

Ista dies memori semper mihi mente notanda est,
Et studio summo tempus celebranda per omne:
Quâ te nunc video, carissime Avuncule GALLE,
Esse Magisterij titulo, & splendoribus auctum,
Gratulor ergo tibi de tanto letus honore,
Et precor à miti tibi prospera quæq; Iehova.

Andreas Seltenreich Plattenfis, Sa-
muelis Seltenreichij Pastoris in Bo-
hemiâ Schonfeldensis filius, Scho-
læ Halensis Alumnus.

ALIVD.

Si fas est alijs prosperrima quæq; precari
Qui non sunt nobis consanguinitate propinqui:
Cur tibi non leto congratuler ore terellus
Discipulus, nec non tibi sum qui sanguine iunctus?
Ergo Magisterij titulus, quem suscipis amplus,
Opto, sit ut faustus, multis sit & utilis idem,
Fortunante Deo, æthereo & moderante Magistro.

Laurentius N. F. Gallus
Halensis.

ALIVD.